

Statut společné meziresortní komise pro nepůvodní a invazní nepůvodní druhy

Článek 1

Základní ustanovení

1. Společná meziresortní komise pro nepůvodní a invazní nepůvodní druhy (dále jen „společná komise“) je zřízena podle § 79 odst. 8 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 364/2021 Sb. (dále jen „zákon“), jako poradní orgán Ministerstva životního prostředí v oblasti prevence a zmírnění nepříznivých vlivů invazních nepůvodních druhů.
2. Společná komise plní úkoly poradního výboru podle čl. 5 nařízení Rady (ES) č. 708/2007 ze dne 11. června 2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře.

Článek 2

Postavení a působnost společné komise

1. Společná komise se zabývá odbornými otázkami v oblasti prevence a zmírnění nepříznivých vlivů invazních nepůvodních druhů a vydává vyjádření v souladu s příslušnými ustanoveními zákona.
2. V oblasti používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře vydává společná komise vyjádření na žádost orgánů ochrany přírody v souladu s příslušnými ustanoveními zákona a poskytuje odborné znalosti v roli poradního výboru dle č. 5 nařízení Rady (ES) č. 708/2007. Komise zejména:
 - 2.1 vydává vyjádření pro účely vydání povolení k přesunu cizího nebo místně se nevyskytujícího druhu v akvakultuře podle § 13a odst. 2 písm. a) zákona ve spojení s čl. 6 odst. 2 a čl. 7 nařízení Rady (ES) č. 708/2007,
 - 2.2 vydává vyjádření k délce doby sledování podle § 13a odst. 2 písm. b) zákona ve spojení s čl. 18 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 708/2007,
 - 2.3 vydává vyjádření k posouzení rizik pro životní prostředí a navrhuje opatření ke zmírnění rizika, považuje-li riziko spojené s navrhovaným výjimečným přesunem za střední nebo vysoké, podle § 13a odst. 3 zákona ve spojení s čl. 9 odst. 1 a přílohou II nařízení Rady (ES) č. 708/2007,
 - 2.4 vyhodnotí výsledky programu sledování a zaznamená zejména každou událost, která nebyla správně předpovězena v posouzení rizik pro životní prostředí podle § 13a odst. 4 zákona ve spojení s čl. 18 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 708/2007. Výsledky tohoto vyhodnocení zašle Agentuře ochrany přírody a krajiny za účelem zveřejnění prostřednictvím evidence druhové ochrany,
 - 2.5 navrhuje provedení pokusného vypuštění podle § 13a odst. 5 zákona,
 - 2.6 navrhuje umístění cizího nebo místně se nevyskytujícího druhu v akvakultuře do karantény v případě rutinního přesunu podle § 13a odst. 6 zákona ve spojení s čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 708/2007,
 - 2.7 vydává vyjádření k přesunu s možným vlivem na sousední členský stát Evropské unie podle § 13b odst. 2 zákona.
3. V oblasti invazních nepůvodních druhů společná komise zejména vydává odborná vyjádření jako podklad pro:
 - 3.1 stanovení, změnu nebo zrušení mimořádných opatření podle § 13e odst. 1 zákona ve spojení s čl. 10 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014,

- 3.2 zpracování Akčního plánu zaměřeného na způsoby šíření invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu podle § 13f odst. 2 zákona,
- 3.3 zpracování zásad regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu podle § 13h odst. 1 zákona.
4. Společná komise dále z vlastní iniciativy vznáší podněty, popřípadě upozorňuje na specifické nebo nové problémy spadající do její působnosti, zejména pokud jde o nová rizika související s nepůvodními a invazními nepůvodními druhy a jejich šířením.
5. Při plnění výše uvedených úkolů společná komise spolupracuje podle potřeby s externími odborníky nebo dalšími osobami, jichž se projednávána problematika týká.

Článek 3

Složení společné komise

1. Předsedou společné komise je zástupce věcně příslušného útvaru Ministerstva životního prostředí, do jehož působnosti spadá problematika invazních nepůvodních druhů. Předsedu společné komise jmenuje a odvolává ministryně životního prostředí.
2. Členy společné komise dále jsou:
 - 2.1 dva zástupci Ministerstva zemědělství,
 - 2.2 dva zástupci Ministerstva životního prostředí,
 - 2.3 po jednom zástupci Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, České inspekce životního prostředí, Státní veterinární správy a Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského,
 - 2.4 odborníci pro oblast nepůvodních a invazních nepůvodních druhů z vědeckých a jiných odborných pracovišť, přičemž alespoň po jednom odborníku budou zastoupeny odbornosti v oblasti:
 - a) ryb a vodních živočichů,
 - b) ostatních obratlovců,
 - c) bezobratlých a
 - d) rostlin.
3. Členství předsedy dle čl. 3 odst. 1 a členů dle čl. 3 odst. 2 ve společné komisi
 - 3.1 vzniká jmenováním dle čl. 3 odst. 1, 4 a 5,
 - 3.2 zaniká
 - a) uplynutím funkčního období dle čl. 3 odst. 6,
 - b) odvoláním dle čl. 3 odst. 1, 4 a 5,
 - c) zánikem příslušného služebního či pracovního poměru předsedy nebo členů společné komise podle čl. 3 odst. 1 a čl. 3 odst. 2 bod 2.1, 2.2 a 2.3 u organizace, která jejich jmenování navrhla,
 - d) skončením pracovní právního vztahu odborníka dle čl. 3 odst. 2, bod 2.4, pokud byl do komise navržen vědeckým nebo jiným odborným pracovištěm,
 - e) úmrtím fyzické osoby.
4. Členy společné komise dle čl. 3 odst. 2 bod 2.1, 2.2 a 2.3 jmenuje na návrh příslušného ministerstva nebo organizace a odvolává ministryně životního prostředí.
5. Členy společné komise dle čl. 3 odst. 2 bod 2.4 ministryně životního prostředí jmenuje a odvolává s přihlédnutím k zajištění vyváženého zastoupení oborů nezbytných pro plnění hlavních úkolů společné komise. Odborná úroveň kandidátů na členství dle čl. 3 odst. 2 bod 4 musí být doložena profesním životopisem.

6. Funkční období předsedy a členů společné komise je 4 roky, předseda i členové mohou být jmenováni opakovaně. Pokud byl předseda nebo člen společné komise jmenován v průběhu probíhajícího čtyřletého funkčního období, jeho mandát trvá pouze do konce tohoto období.
7. Předseda společné komise je oprávněn přenést písemnou formou svoji působnost na jím pověřeného člena, přičemž současně vymezí rozsah přenesené působnosti. V takovém případě vykonává působnost předsedy pověřený člen v rozsahu, v jakém na něj byla přenesena. Ostatní členové společné komise jsou o takovém pověření informováni předem, nejpozději při zahájení jednání společné komise.
8. Členství ve společné komisi je nezastupitelné.
9. Členové společné komise nemají nárok na odměnu za svoji činnost ve společné komisi, pokud ji vykonávají v rámci svého pracovního či služebního poměru. Členství ve společné komisi může být honorováno organizacemi, které jednotlivé členy nominovaly, dle svých interních předpisů.
10. Společná komise může k jednání o konkrétním tématu přizvat externího odborníka nebo další osoby, jichž se projednáváná problematika týká, kteří nejsou členy společné komise. Přizvané osoby se účastní pouze té části jednání, ke které byly přizvány, bez práva hlasovat.
11. Společná komise může ustavit ad hoc odborné pracovní skupiny jako svůj poradní útvar pro řešení specifických témat. Pracovní skupiny mohou být složeny z členů společné komise i z externích odborníků nebo dalších osob, jichž se projednáváná problematika týká a současně nejsou členy společné komise. Odborná pracovní skupina informuje o své činnosti či závěrech k projednávanému tématu společnou komisi.
12. Předseda společné komise může pověřit některého ze členů komise, externího odborníka nebo pracovní skupinu přípravou návrhu vyjádření, případně usnesení a dalších pokladů ve smyslu čl. 2 tohoto statutu. V ostatních případech zajišťuje tuto činnost sekretariát společné komise.

Článek 4

Sekretariát společné komise

1. Funkci sekretariátu společné komise vykonává věcně příslušný útvar Ministerstva životního prostředí, do jehož působnosti spadá problematika invazních nepůvodních druhů.
2. Sekretariát společné komise zejména:
 - 2.1 organizačně a administrativně zajišťuje činnost a zasedání společné komise,
 - 2.2 shromažďuje a zpracovává podklady a informace nezbytné pro činnost společné komise a zasedání společné komise,
 - 2.3 navrhuje program zasedání společné komise,
 - 2.4 odpovídá za zhotovení zápisu ze zasedání společné komise a dle závěrů jednání také za vyhotovení návrhu vyjádření a dalších podkladů ve smyslu čl. 2 tohoto statutu, není-li dle čl. 3 odst. 11 zvolen jiný postup,
 - 2.5 sleduje a zajišťuje plnění přijatých závěrů z jednání společné komise, předává vyjádření společné komise orgánům ochrany přírody,
 - 2.6 vhodným způsobem, především s využitím elektronických nástrojů, zpřístupňuje členům společné komise potřebné informace,
 - 2.7 vede dokumentaci spojenou s agendou společné komise v souladu s aktuálními požadavky spisového řádu Ministerstva životního prostředí.

Článek 5

Podjatost a střet zájmů

1. Člen společné komise musí vykonávat svou činnost pro společnou komisi nepodjatě.
2. Na každém zasedání společné komise a dále při přípravě vyjádření dle čl. 2 tohoto statutu jsou členové společné komise i zúčastnění externí odborníci povinni prohlásit případnou podjatost nebo střet zájmů, které by mohly ovlivnit jejich nestrannost v příslušné věci. Jedná se především o finanční zájmy, které by mohly zpochybnit nepodjatost, objektivitu nebo nezávislost člena společné komise nebo přizvaných externích odborníků na jakémkoli jiném subjektu v otázkách zařazených na program daného zasedání.
3. Toto prohlášení může být učiněno v předstihu písemnou formou předsedajícímu, nebo sekretariátu společné komise, nebo ústně nejpozději v průběhu zasedání před jednáním komise v příslušné věci, o čemž předseda nebo sekretariát provede záznam v zápisu ze zasedání společné komise. Případné písemné prohlášení o podjatosti nebo o střetu zájmů člena společné komise je přílohou zápisu ze zasedání společné komise.
4. Pokud člen společné komise nebo externí odborník deklaruje na jednání podjatost nebo střet zájmů, předsedající ve spolupráci s ostatními členy společné komise rozhodne o adekvátních opatřeních. Ta mohou zahrnovat zejména omezení práva hlasovat, vyjadřovat se nebo vyloučení z účasti na části jednání k příslušnému bodu programu.
5. Pokud člen společné komise nebo přizvaný externí odborník pověřený zpracováním vyjádření společné komise dle čl. 2 tohoto statutu deklaruje střet zájmů v souvislosti s připravovaným vyjádřením, předseda navrhne jiného zpracovatele.

Článek 6

Ochrana některých údajů

Členové společné komise a externí odborníci nesmí šířit citlivé údaje¹ získané v souvislosti s jejich činností ve společné komisi a informace o průběhu dosud neuzavřených správních řízení, a to ani po ukončení své činnosti ve společné komisi (dále jen "povinnost mlčenlivosti"). Ostatní přizvané osoby, jichž se projednávaná problematika týká, nemají právo se s uvedenými údaji seznamovat. Informace o tom, že povinnost mlčenlivosti byla připomenuta na zasedání společné komise, je součástí zápisu ze zasedání společné komise.

Článek 7

Závěrečná ustanovení

1. Sekretariát společné komise odpovídá za prokazatelné seznámení všech členů společné komise a případných přizvaných externích odborníků nebo dalších osob s tímto statutem.
2. Změny tohoto statutu se provádějí v dohodě s Ministerstvem zemědělství příkazem ministryně životního prostředí na návrh věcně příslušného útvaru Ministerstva životního prostředí.

¹ Citlivými informacemi se rozumí např. informace, které lze považovat za obchodní tajemství, dosud nepublikované výstupy výzkumu invazního druhu, nebo informace o výskytu zranitelných druhů nebo ekosystémů, pokud nejsou veřejně přístupné.